

DZIENNIK URZĘDOWY WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

Katowice, dnia 14 lutego 2018 r.

Poz. 995

WOJEWODA ŚLĄSKI

ZARZĄDZENIE ZASTĘPCZE NR NPII.4131.4.28.2018 WOJEWODY ŚLĄSKIEGO

z dnia 14 lutego 2018 r.

w sprawie zmiany nazwy ulicy

Na podstawie art. 6 ust. 2 w związku z art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 1 kwietnia 2016 r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz pomniki (Dz. U. z 2016 r., poz. 744 z późn. zm.), dalej jako „ustawa”

zarządza się, co następuje:

§ 1. Dokonuje się zmiany nazwy ulicy "**Karola Marksa**" (12382) położonej na terenie Miasta Gliwice, na całym jej przebiegu, na "**ks. Jerzego Popiełuszki**".

§ 2. Wykonanie zarządzenia powierza się Prezydentowi Miasta Gliwice.

§ 3. Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego.

§ 4. Zarządzenie podlega wykonaniu począwszy od dnia wejścia w życie.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej, w tym dróg, ulic, mostów i placów, upamiętniające osoby, organizacje, wydarzenia lub daty symbolizujące komunizm lub inny ustrój totalitarny lub propagujące taki ustrój w inny sposób, właściwy organ jednostki samorządu terytorialnego, zmienia w terminie 12 miesięcy od dnia jej wejścia w życie. W przypadku niewykonania tego obowiązku w ww. terminie tj. do dnia 2 września 2017 r. właściwy wojewoda ma obowiązek wydania zarządzenia zastępczego, w którym nadaje nazwę zgodną z art. 1 ustawy w terminie 3 miesięcy od dnia, w którym upłynął wyżej wskazany termin. Wydanie ww. zarządzenia zastępczego, zgodnie z art. 6 ust. 3 ustawy winno zostać poprzedzone uzyskaniem opinii Instytutu Pamięi Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu potwierdzającej niezgodność nazwy obowiązującej w dniu wejścia w życie ustawy z przepisem art. 1.

W przedmiotowej sprawie Wojewoda Śląski pismem Nr NPII.4100.194.2017 z dnia 8 września 2017 r. zwrócił się do Prezydenta Miasta Gliwice z prośbą o udzielenie informacji dotyczącej ulicy "Karola Marksa" położonej na terenie Miasta Gliwice, a mianowicie: jaki charakter posiada przedmiotowa droga (publiczna czy wewnętrzna), w rozumieniu ustawy o drogach publicznych; komu przysługuje prawo własności nieruchomości, na których położona jest ww. ulica oraz kto i kiedy nadał ulicy ww. nazwę. W przypadku, gdy była to Rada

Miasta Gliwice (ew. Miejska Rada Narodowa), poproszono o wskazanie oraz przesłanie do Wojewody uchwały w sprawie nadania nazwy ww. ulicy wraz z uzasadnieniem.

W odpowiedzi na wyżej wskazaną korespondencję, działający z upoważnienia Prezydenta Miasta Kierownik Referatu Ewidencji Gruntów pismem Nr GE.6625.22.2017 z dnia 14 września 2017 r. wskazał, że przedmiotowa ulica, stanowi drogę publiczną w rozumieniu ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (tekst jedn. Dz. U. 2016 r., poz. 1440 ze zm.) - drogę gminną, oraz że Miasto nie posiada wiedzy, kto i kiedy nadał nazwę przedmiotowej drodze.

Powyżej wskazanej ulicy "Karola Marksa" w Centralnym Rejestrze Ulic (ULIC) prowadzonym przez Główny Urząd Statystyczny nadano identyfikator 12382.

Wojewoda Śląski realizując wymóg wynikający z art. 2 ust. 1 w zw. z art. 6 ust. 3 ustawy, pismem z dnia 15 listopada 2017 r. Nr NPII.4100.194.2017 zwrócił się do Instytutu Pamięci Narodowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu o wydanie opinii dotyczącej zgodności nazwy ulicy "Karola Marksa" położonej na terenie Miasta Gliwice z art. 1 ustawy. W dniu 30 stycznia 2018 r. Wojewodzie Śląskiemu została doręczona opinia Nr BUW-940-11(14)/18 wskazująca, że w ocenie Instytutu Pamięci Narodowej nazwa ulicy "Karola Marksa" jest niezgodna z art. 1 ust. 1 ustawy.

W ww. opinii podniesiono, iż „*Karol Marks (1818-18830 - filozof, teoretyk i twórca ideologii komunizmu, nazwanego przez niego "komunizmem naukowym". Urodził się w Trewirze w Nadrenii. Studiował filozofię w Bonn, Berlinie i Jenie, gdzie w 1841 roku uzyskał doktorat. W latach 1842 - 1843 pełnił funkcję redaktora w Gazecie Reńskiej. Marks przez większą część życia rozbudowywał swoje koncepcje dotyczące historii społeczeństw. Współpracował z Fryderykiem Engelsem, wraz z którym w połowie XIX wieku opublikował "Manifest Komunistyczny" (1848). We własnej wizji procesu przemian dziejowych główny nacisk kładł na ekonomię. Wartości niematerialne, jak rodzina, religia i tradycja były zdaniem Marksa elementami podtrzymującymi w społeczeństwie świadomość „burżuazyjną”, którą należy zwalczać. Sam siebie Marks ogłosił odkrywcą uniwersalnych zasad, rządzących rozwojem społeczeństwa i prowadzących rzekomo w sposób nieuchronny świat do komunizmu. Wspólnie z Engelsem inspirowali dążenia do rewolucyjnego przewrotu, który poprzez zinstytucjonalizowaną przemoc i drogą „despotycznych wtargnięć” zapewni likwidację całego dotychczasowego porządku świata w sferze politycznej, ekonomicznej i społecznej, a także w sferze idei i moralności. W Manifestie Komunistycznym stwierdzali m.in.: »Rewolucja komunistyczna jest najradykałniejszym zerwaniem z tradycyjnymi stosunkami własności; nic dziwnego, że w swym przebiegu przyniesie ona również najradykałniejsze zerwanie z tradycyjnymi ideami. Proletariat użyje swego panowania politycznego na to, by krok za krokiem wyrwać z rąk burżuazji cały kapitał, scentralizować wszystkie narzędzia produkcji w ręku państwa[...]. Komuniści uważają za niegodne ukrywanie swych poglądów i zamiarów. Oświadczają oni otwarcie, że cele ich mogą być osiągnięte jedynie przez obalenie przemocą całego dotychczasowego ustroju społecznego«. W 1867 roku Marks opublikował pierwszy tom głośnej pracy pt. *Kapitał*. Marks w 1864 r. był współzałożycielem Międzynarodowego Stowarzyszenia Robotników, czyli tzw. I Międzynarodówki. Było to stosunkowo luźne i wielonurtowe forum wymiany różnych grup i środowisk, gromadzące rozliczne, kształtujące swoje oblicze, grupy socjalistów, anarchistów itp. W toku nieustających dyskusji, polemik i sporów w różnej formie kształtowały się zróżnicowane, nierzadko przeciwstawne nurty w łonie stowarzyszenia i całego kształtującego się ruchu robotniczego. Poglądy Marksa na rewolucję, która przemocą wprowadzi 'dyktaturę proletariatu' i umożliwi wejście świata w epokę komunizmu, były w środowiskach działaczy robotniczych fragmentem wielu poglądów na świat i jego przyszłość.*”

W podsumowaniu ww. opinii wskazano, że „*zgodnie z wykładnią językową "symbolizować" oznacza przedstawiać coś pod postacią symbolu; być symbolem czegoś. Z kolei 'propagować' to szerzyć, upowszechniać idee, hasła, myśli (Słownik Języka Polskiego, oprac. E. Sobol, Warszawa 2005r., str. 761, 979). W świetle przytoczonych faktów historycznych nie ulega kwestii, iż osoba Karola Marksa stanowi symbol komunizmu, o jakim mowa w art. 1 ust. 1 ustawy. Powyższe znajduje dodatkowe odzwierciedlenie w nazwie ulicy, którą wskazaną postać upamiętnia. Tym samym nazwa ta propaguje komunizm, i jako taka jest niezgodna z art. 1 ust. 1 ustawy.*”

Wojewoda Śląski w pełni podziela i przyjmuje wnioski płynące z ww. opinii, uznając konieczność - wobec bezczynności Rady Miasta Gliwice - zmiany nazwy ulicy „Karola Marksa”, jako sprzecznej z art. 1 ust. 1 ustawy.

Pismem Nr NPII.4100.194.2017 z dnia 15 listopada 2017 r. Wojewoda Śląski zwrócił się do Prezydenta Miasta Gliwice z prośbą o podanie propozycji nowej nazwy ww. ulicy, adekwatnej do nazw ulic, które położone są w najbliższej okolicy.

W odpowiedzi na pismo Wojewody Zastępca Prezydenta Miasta przedstawił jedynie wykaz nazw ulic sąsiadujących z ulicą "Karola Marksa" - nie składając żadnej propozycji nowej nazwy tej ulicy.

Wobec zaistniałej sytuacji Wojewoda Śląski postanowił nadać ww. ulicy nazwę "Ks. Jerzego Popiełuszki".

Jerzy Popiełuszko urodził się 14 września 1947 w Okopach na Ziemi Podlaskiej. W pobliższej Suchowoli ukończył szkołę podstawową oraz liceum; tam też związał się z duszpasterstwem parafialnym. Po uzyskaniu świadectwa dojrzałości w 1965 r. wstąpił do Seminarium Duchownego w Warszawie. Podczas studiów seminaryjnych w latach 1966-1968 odbył przymusową służbę wojskową w specjalnej jednostce wojskowej w Bartoszycach. Po święceniach kapłańskich w 1972 r. pełnił posługę duszpasterską jako wikariusz w parafiach podwarszawskich w Ząbkach (1972-1975) oraz Aninie (1975-1978), a następnie w Warszawie, w parafii Dzieciątka Jezus. W 1979-1980 prowadził katechezy dla studentów medycyny w kościele uniwersyteckim p.w. św. Anny. W tym czasie został również diecezjalnym duszpasterzem służby zdrowia.

W 1980 r. został przeniesiony jako rezydent do parafii św. Stanisława Kostki na Żoliborzu. Od czasu strajków sierpniowych w „Hucie Warszawa” związał się z duszpasterstwem świata pracy, poddanego dotychczas programowej ateizacji. Od stycznia 1982 r. włączył się bardzo czynnie w comiesięczne Msze św. za Ojczyznę. W specjalnych homiliach – opierając się na encyklikach społecznych Jana Pawła II oraz kard. Stefana Wyszyńskiego – podejmował tematy odnowy religijnej i moralnej, poruszał problemy nieprzestrzegania praw człowieka, wolności słowa i sumienia, przymusowej ateizacji. W reakcji na tę jego działalność, aparat władzy komunistycznej uruchomił przeciw niemu na bardzo szeroką skalę kampanię zniesławiania i represji, ukazującą go jako niebezpiecznego wichrycyela ładu społecznego, politycznego agitatora, oskarżającą go wreszcie o działalność antypaństwową o charakterze politycznym.

W nocy 19 października 1984 r. został uprowadzony przez oficerów służb specjalnych MSW i brutalnie zamordowany. W 1997 r. kard. Prymasa Józef Glemp otworzył kanoniczny proces beatyfikacyjny o męczeństwie za wiarę. Ogłoszenie ks. Jerzego Popiełuszki błogosławionym Kościoła katolickiego odbyło się 6 czerwca 2010 w Warszawie na placu Piłsudskiego.

Ks. Jerzy Popiełuszko zarządzeniem prezydenta RP na uchodźstwie Ryszarda Kaczorowskiego z dnia 11 listopada 1990 został pośmiertnie odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, a 13 października 2009 roku, w związku z 25. rocznicą śmierci, został pośmiertnie odznaczony przez prezydenta RP Lecha Kaczyńskiego Orderem Orła Białego .

Reasumując, wydanie zarządzenia zastępczego, w sprawie zmiany nazwy ulicy z „Karola Marksa” na „Księdza Jerzego Popiełuszki” należy uznać za uzasadnione i konieczne.

Na podstawie art. 5 ust. 1 i ust. 2 ustawy pisma oraz postępowania sądowe i administracyjne w sprawach dotyczących ujawnienia w księgach wieczystych oraz uwzględnienia w rejestrach, ewidencjach i dokumentach urzędowych zmiany nazwy dokonanej na podstawie ustawy są wolne od opłat. Zmiana nazwy dokonana na podstawie ustawy nie ma wpływu na ważność dokumentów zawierających nazwę dotychczasową.

Na niniejsze zarządzenie zastępcze, zgodnie z art. 6c ustawy, w związku z art. 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz pomniki oraz ustawy o zmianie ustawy o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej (Dz. U. poz. 2495), służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach, za pośrednictwem Wojewody Śląskiego, w terminie 30 dni licząc od dnia doręczenia zarządzenia, jedynie w przypadku, gdy brak możliwości wykonania

obowiązku, o którym mowa w art. 6 ust. 1 ustawy, wynikał z przyczyn niezależnych od jednostki samorządu terytorialnego.

Wojewoda Śląski

Jarosław Wieczorek

Otrzymują:

- 1) Rada Miasta Gliwice
- 2) a/a